A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2022. január 13.*

„Előzetes döntéshozatal – 2011/7/EU irányelv – A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés – Hatály – A »kereskedelmi ügylet« fogalma – Vállalkozás hitelezőjeként eljáró hatóság – Kizártság – Ingatlannak hatóság által, vállalkozás részére, éves díj fizetése ellenében történő tartós földhasználatba adása”

A C-327/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Okręgowy w Opolu (opolei regionális bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2020. július 22-én érkezett, 2020. március 10-i határozatával terjesztett elő

a **Skarb Państwa – Starosta Nyski**

és

a **New Media Development & Hotel Services sp. z o.o**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: K. Jürimäe, a harmadik tanács elnöke, a kilencedik tanács elnökeként eljárva, S. Rodin és N. Piçarra (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Brauhoff és G. Gattinara, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000. június 29-i 2000/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 200., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 226. o.; helyesbítés: HL 2007. L 312., 15. o.) 6. cikke (3) bekezdése b) pontjának értelmezésére, valamint a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 48., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L 233., 3. o.; HL 2015. L 218., 82. o.) 2. cikke 1. pontjának és 12. cikke (4) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Skarb Państwa – Starosta Nyski (államkincstár – nysai körzet, Lengyelország) (a továbbiakban: államkincstár) és a New Media Development & Hotel Services sp. z o.o. (a továbbiakban: New Media) között az utóbbira átruházott tartós földhasználati jog ellenértékeként az előbbinek fizetendő éves díj késedelmes megfizetése miatt esedékes kamatok tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2011/7 irányelv

3 A 2011/7 irányelv (3), (8), (9), (14) és (23) preambulumbekezdése értelmében:

„(3) A gazdasági szereplők vagy a gazdasági szereplők és hatóságok közötti kereskedelmi ügyletekben a fizetésre gyakran csak a szerződésben szereplő vagy az általános szerződési feltételekben megállapított határidőt követően kerül sor. Annak ellenére, hogy az árukat átadták, illetve a szolgáltatásokat teljesítették, számos vonatkozó számlát csak jóval a határidő után egyenlítenek ki. A késedelmes fizetés hátrányosan érinti a vállalkozások likviditását, és bonyolultabbá teszi pénzügyi gazdálkodásukat. Versenyképességüket és nyereségességüket is érinti, ha a hitelezőnek a késedelmes fizetés miatt külső finanszírozást kell igénybe vennie. E hátrányos hatások kockázata jelentősen megnő gazdasági visszaesés idején, amikor nehezebben lehet finanszírozási lehetőségekhez hozzájutni.

[…]

(8) Ezen irányelv hatálya kizárólag a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítésére vonatkozik. Ezen irányelvnek nem kell szabályoznia a fogyasztókkal kötött ügyleteket, illetve a más ügyletekkel kapcsolatos kamatfizetést, például a csekkekre és váltókra vonatkozó törvényes kifizetéseket, valamint a kártérítéseket, ideértve a biztosító társaságok kifizetéseit is. […]

(9) Ezen irányelv valamennyi kereskedelmi ügyletre vonatkozik függetlenül attól, hogy az adott ügylet magán- vagy közvállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között megy-e végbe, figyelemmel arra a tényre, hogy a hatóságok jelentős nagyságrendű fizetési forgalmat bonyolítanak le vállalkozások felé. […]

[…]

(14) Az uniós jogszabályok közötti összhang érdekében ennek az irányelvnek az alkalmazásában »az ajánlatkérő szerv« fogalmára a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.], valamint az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [(HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; helyesbítés: HL 2014. L 339., 14. o.)] szerinti meghatározását kell alkalmazni.

[…]

(23) Általános szabályként a hatóságok a vállalkozásokhoz képest biztosabb, kiszámíthatóbb és folyamatosabb bevételekkel rendelkeznek. Emellett számos hatóság előnyösebb feltételek mellett tud finanszírozási forrásokhoz hozzájutni, mint a vállalkozások. Ugyanakkor a hatóságok a vállalkozásokkal ellentétben kevésbé vannak arra utalva, hogy céljaik elérése érdekében stabil üzleti kapcsolatokat építsenek ki. A hosszú fizetési határidők és a hatóságok részéről az árukért és szolgáltatásokért felmerülő késedelmes fizetés indokolatlan költségeket okoz a vállalkozások számára. Ezért ennek megfelelően indokolt különös szabályokat bevezetni a vállalkozások által a hatóságok számára nyújtott árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelmi ügyletekre vonatkozóan, különösen a 30 naptári napot általában meg nem haladó –, kivéve, ha a szerződésben kifejezetten másként állapodtak meg, és feltéve, hogy a szerződés egyedi jellege vagy jellege miatt az tényszerűen indokolt –, de semmi esetre sem a 60 naptári napot meghaladó fizetési határidőket előírva.”

4 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” címet viselő 1. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ezen irányelv célja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében, ily módon ösztönözve a vállalkozások, különösen pedig a kkv-k [kis- és középvállalkozások] versenyképességét.

(2) Ez az irányelv a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik.

[…]”

5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen fogalmaz:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. »kereskedelmi ügyletek«: vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása;

2. »hatóság«: a [2004/17] irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és a [2004/18] irányelv 1. cikkének (9) bekezdésében meghatározott bármely ajánlatkérő szerv, függetlenül a szerződés tárgyától vagy értékétől;

3. »vállalkozás«: hatóságnak nem minősülő, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató szervezet, még ha az adott tevékenységet egyetlen személy is végzi;

[…]

6. »késedelmes fizetés esetén alkalmazott törvényes kamat«: egyszerű késedelmi kamat, amelynek mértéke megegyezik a referencia-kamatláb és a legalább nyolc százalékpont összegével;

[…]”

6 A 2011/7 irányelvnek a vállalkozások közötti kereskedelmi ügyletekre vonatkozó 3. cikke az (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások között lebonyolított ügyletekben a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az ott meghatározott feltételek.

7 Az irányelvnek „A vállalkozások és a hatóságok közötti ügyletek” címet viselő 4. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok biztosítják, hogy azon kereskedelmi ügyletekben, amelyekben az adós egy hatóság, a (3), (4) vagy (6) bekezdésben meghatározott időtartam lejártakor a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult a törvényes késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

a) a hitelező teljesítette szerződéses és jogszabályi kötelezettségeit; és

b) a hitelező nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért.

[…]”

8 Az említett irányelv 13. cikkének első bekezdése értelmében 2013. március 16-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 2000/35 irányelvet.

A 2004/17 irányelv

9 A 2004/17 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőképpen határozza meg az „ajánlatkérő szerv” fogalmát: „az állam, a területi vagy a települési önkormányzat, a közjogi intézmény, továbbá az egy vagy több ilyen szerv, illetve közjogi intézmény által létrehozott társulás”.

10 Ez a fogalommeghatározás lényegében megfelel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről]

szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 243. o.; helyesbítés: HL 2014. L 327., 9. o.) 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalommeghatározásnak.

A 2004/18 irányelv

11 A 2004/18 rendelet 1. cikkének (9) bekezdése az „ajánlatkérő szerv” fogalmát a 2004/17 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjával azonosan határozza meg.

12 A 2004/18 irányelvet a közbeszerzésről és a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítések: HL 2015. L 275., 68. o.; HL 2020. L 211., 22. o.) 2016. április 18-i hatállyal hatályon kívül helyezte és a helyébe lépett. A 2014/24 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontja és 10. cikkének a) pontja megfelel a 2004/18 irányelv 1. cikke (9) bekezdésének, illetve 16. cikke a) pontjának.

A lengyel jog

A 2013. március 8-i törvény

13 A 2013. március 8-i ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó túlzott késedelmek elleni fellépésről szóló törvény, egységes szerkezetbe foglalt szöveg) (Dz. U. 2019., 118. tétel; a továbbiakban: 2013. március 8-i törvény) ültette át a 2011/7 irányelvet a lengyel jogba, és 2013. április 28-án lépett hatályba.

14 A 2013. március 8-i törvény 2. cikke szerint:

„[E] törvény rendelkezéseit azokra a kereskedelmi ügyletekre kell alkalmazni, amelyek kizárólagos felei:

1. az ustawa […] – Prawo przedsiębiorców [(a vállalkozói jogról szóló, 2018. március 6-i törvény)] értelmében vállalkozók;

[…]

3. az ustawa […] – Prawo zamówień publicznych [(a közbeszerzésekről szóló 2004. január 29-i törvény)] 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogalanyok […]”

15 A 2013. március 8-i törvény 4. cikkének 1., 2. és 3. pontja a következő fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„A jelen törvény alkalmazásában:

1. kereskedelmi ügylet: olyan szerződés, amelynek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása, ha a 2. cikkben említett felek a szerződést az általuk folytatott tevékenységgel összefüggésben kötik meg;

[…]

2. hatóság: a közbeszerzésekről szóló 2004. január 29-i törvény 3. cikke (1) bekezdésének 1–3a. pontjában foglalt jogalanyok;

3. a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó törvényes késedelmi kamat:
   a) olyan kereskedelmi ügyletek esetében, amelyekben az adós az egészségügyi ágazatban működő közjogi jogalanynak minősül: a fizetendő kamat összege megegyezik a Lengyel Nemzeti Bank referencia-kamatlábának nyolc százalékponttal növelt összegével,
   b) olyan kereskedelmi ügyletek esetében, amelyekben az adós nem minősül az egészségügyi ágazatban működő közjogi jogalanynak: a fizetendő kamat összege megegyezik a Lengyel Nemzeti Bank referencia-kamatlábának tíz százalékponttal növelt összegével […]”

16 A 2013. március 8-i törvény 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Azon kereskedelmi ügyletek kivételével, amelyekben az adós egy hatóság, a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül – kivéve, ha a felek magasabb kamatlábban állapodtak meg – jogosult a törvényes késedelmi kamatra a fizetés esedékessége és teljesítése közötti időszakra vonatkozóan, amennyiben teljesülnek az alábbi együttes feltételek:

1. a hitelező teljesítette kötelezettségeit;

2. a hitelező a szerződésben meghatározott határidőn belül nem kapta meg a kifizetést.”

Az ingatlangazdálkodásról szóló törvény

17 Az 1997. augusztus 21-i ustawa o gospodarce nieruchomościami (az ingatlangazdálkodásról szóló törvény, Dz. U. 2018., 2204. tétel) 71. cikkének (1) és (4) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A földterület tartós földhasználatba adása esetén azonnali díjat és éves díjat kell fizetni.

[…]

(4) Az éves díjat a tartós földhasználat teljes időtartama alatt minden évre előre, legkésőbb az adott év március 31-ig kell befizetni. […]”

A polgári törvénykönyv

18 Az 1964. április 23-i Kodeks cywilny (Dz. U. 1964., 16. szám, 93. tétel) alapügyre alkalmazandó szövegváltozata (a továbbiakban: polgári törvénykönyv) 232. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„A városi közigazgatási határokon belül fekvő, állami tulajdonú földterületek, a városi közigazgatási határokon kívül fekvő, de a város területrendezési tervében szereplő és a város gazdasági céljainak megvalósítására szánt állami tulajdonú területek, valamint a területi önkormányzatok vagy társulásaik tulajdonában álló területek természetes személyek és jogi személyek részére tartós földhasználatba adhatók.

Külön rendelkezésekben meghatározott esetekben a tartós földhasználati jog az állam, illetve a területi önkormányzatok vagy területi önkormányzati társulások tulajdonában álló egyéb földterületekre is kiterjedhet.”

19 A polgári törvénykönyv 238. cikke értelmében „[a] jogosult a tartós földhasználat időtartama alatt éves díjat fizet”.

20 A polgári törvénykönyv 481. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha az adós a pénztartozás teljesítésével késik, a jogosult a késedelem idejére akkor is követelhet kamatot, ha nem merült fel kára, és a késedelem az adós felelősségi körén kívül eső körülmények következtében állt elő.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21 A 2014. május 15-én kötött szerződés keretében a New Media tartós földhasználati jogot szerzett attól a személytől, akire az államkincstár eredetileg átruházta a földhasználati jogot. Az ingatlangazdálkodásról szóló törvény 71. cikke értelmében a New Media mint tartós földhasználó köteles az államkincstárnak éves díjat fizetni.

22 Miután az államkincstár a 2018. március 31-i esedékesség napjáig nem kapta meg az éves díj összegét, keresetet indított a Sąd Rejonowy w Nysie (nysai kerületi bíróság, Lengyelország) előtt, amelyben azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a New Mediát a 2013. március 8-i törvény rendelkezéseinek megfelelően 3365,55 lengyel złoty (PLN) (hozzávetőleg 755 euró) főkövetelés, valamint ennek törvényes késedelmi kamata megfizetésére.

23 2019. május 24-én hozott ítéletében e bíróság a New Mediát a főkövetelés, valamint a polgári törvénykönyv 481. cikke, és nem a 2013. március 8-i törvény rendelkezései alapján 2018. április 1-jétől számított késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, azzal az indokkal, hogy az éves díjfizetési kötelezettség nem az e törvény értelmében vett „kereskedelmi ügyletből” ered, hanem az ingatlangazdálkodásról szóló törvény 71. cikke és a polgári törvénykönyv 238. cikke képezi a jogi alapját. Ezenkívül megállapította, hogy az államkincstár nem részese a 2014. május 15-i szerződésnek, amellyel a New Media tartós földhasználati jogot szerzett az érintett földterület tekintetében.

24 Az államkincstár az ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő Sąd Okręgowy w Opoluhoz (opolei regionális bíróság, Lengyelország). Vitatja a 2013. március 8-i törvény szerinti kamatok megfizetése iránti kérelmének elutasítását arra hivatkozva, hogy az alapeljárás e törvény hatálya alá tartozik. A tartós földhasználat, noha az ingatlangazdálkodásról szóló törvény alapján jött létre, a jogszabály erejénél fogva szerződéses jogviszonyt hoz létre az államkincstár, az ingatlan tulajdonosa és a földhasználó között.

25 A kérdést előterjesztő bíróság szerint így tehát az a kérdés merül fel, hogy a tartós földhasználati díj késedelmes megfizetése lehetővé teszi-e az államkincstár számára, hogy késedelem címén kamatokat követeljen a 2011/7 irányelvet a lengyel jogba átültető 2013. március 8-i törvény vagy a polgári törvénykönyvben foglalt szabályok alapján.

26 A bíróság kétséget támaszt mindenekelőtt azzal kapcsolatban, hogy a tartós földhasználatba adás a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „áruk adásvétele” vagy „szolgáltatások nyújtása” fogalma alá tartozik-e, és ennélfogva a tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő éves díj az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá tartozhat-e.

27 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá arra keres választ, hogy ez az éves díj „vállalkozás” és „hatóság” között létrejött ügylet, és ebből következően a 2011/7 rendelet 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” körébe tartozik-e. Mivel a New Media a tartós földhasználati jogot nem az államkincstártól, hanem olyan harmadik személytől szerezte meg, akire az államkincstár eredetileg átruházta a tartós földhasználati jogot, e bíróság különösen arra keres választ, hogy kizárólag az eredeti átruházás tartozik-e a „kereskedelmi ügylet” fogalmába, vagy a New Mediát a másik szerződő fél jogutódjának kell tekinteni, aminek következtében az utóbbi és az államkincstár közötti eredeti átruházás hatálya kiterjed rá.

28 Végül, abban az esetben, ha a szóban forgó helyzet a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá tartozik, a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy e kereskedelmi ügylet a lengyel jogba a 2013. március 8-i törvénnyel átültetett irányelv időbeli hatálya alá tartozik-e. Az előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a lengyel jogalkotó élt a 2011/7 irányelv által a tagállamok számára biztosított lehetőséggel, és kizárta a 2013. március 8-i törvény hatálya alól a 2013. március 16. előtt kötött szerződéseket. Márpedig az alapeljárásban, mivel a tartós földhasználati jog eredeti átruházására 1990. december 5-én került sor, kizárólag a tartós földhasználati jognak a New Mediára 2014. május 15-én történt átruházása tartozik a 2011/7 irányelv hatálya alá.

29 E körülmények között a Sąd Okręgowy w Opolu (opolei regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [2011/7 irányelv] 2. cikke 1. pontjának rendelkezéseit úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes [a 2013. március 8-i törvény] 2. cikkében és 4. cikkének 1. pontjában foglalt rendelkezések olyan értelmezése, amely szerint az áru fogalma nem foglalja magában az ingatlanokat, a termékértékesítés fogalma nem foglalja magában ingatlanoknak a [polgári törvénykönyv] 232. és azt követő cikkek értelmében vett tartós földhasználatba adását, illetve esetleg, hogy e tevékenység nem minősíthető szolgáltatásnyújtásnak?

2) Az első kérdésre adott [igenlő] válasz esetében úgy kell-e értelmezni a [2011/7 irányelv] 2. cikke 1. pontjának rendelkezéseit, hogy azokkal ellentétes az [ingatlangazdálkodásról szóló törvény] 71. és azt követő cikkeinek, valamint a [polgári törvénykönyv] 238. cikkének olyan értelmezése, amely szerint az államkincstár által a tartós földhasználatért történő éves díj beszedése azon gazdasági tevékenységet folytató személyektől, akik nem azonosak azokkal az eredeti jogalanyokkal, akik javára az államkincstár a tartós földhasználati jogot létrehozta, hanem e jogot más tartós földhasználótól szerezték meg, nem tartozik a kereskedelmi ügylet és a hatóság 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. és 2. pontjában és [a 2013. március 8-i törvény] 2. cikkében és 4. cikkének 1) pontjában foglalt fogalmába, illetve esetlegesen, hogy e tevékenység nem tartozik a 2011/7 irányelv és e törvény hatálya alá?

3) Az első és második kérdésre adott [igenlő] válasz esetén úgy kell-e értelmezni a [2011/7 irányelv] 12. cikkének (4) bekezdését, valamint a [2000/35 irányelv] 6. cikke (3) bekezdésének b) pontját, hogy azzal ellentétes [a 2013. március 8-i törvény] 15. cikkének, valamint a 2003. június 12-i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló törvény) [(Dz. U. 2003., 139. szám, 1323. tétel)] 12. cikkének olyan értelmezése, amely kizárja a fentiekben említett irányelv és az azt átültető törvény rendelkezéseinek alkalmazhatóságát a tartós földhasználati jognak az éves díj fizetésére köteles mindenkori tartós földhasználó részére történő eladására

vonatkozó, 2013. április 28-át és 2004. január 1-jét követően kötött szerződések tekintetében abban az esetben, ha a földterület államkincstár által más személyeknek történő eredeti tartós földhasználatba adására 2013. április 28-át és 2004. január 1-jét megelőzően került sor?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

30 Második kérdésével, amelyet – mivel az a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontjában szereplő, az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügyletnek” való minősítéshez szükséges első feltételre vonatkozik – első helyen kell megvizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy ezt a fogalmat úgy kell-e értelmezni, hogy az kiterjed arra az esetre, amikor a hatóság tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő díjat szed be egy olyan vállalkozástól, amelynek a hitelezője.

31 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/7 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében ez az irányelv a „kereskedelmi ügyletek” ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik, ezt a fogalmat a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja pedig a következőképpen határozza meg: „vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása”. Ez utóbbi rendelkezést ezen irányelv (8) és (9) preambulumbekezdésének fényében kell értelmezni, amelyekből kitűnik, hogy az a kereskedelmi ügyletek ellenértékeiként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik, beleértve a magánvállalkozások közötti kifizetéseket is, a fogyasztókkal kötött ügyletek és más típusú kifizetések kivételével (2020. július 9-i RL [A késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv] ítélet, C-199/19, EU:C:2020:548, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 A 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja így tehát két feltételt ír elő ahhoz, hogy egy ügyletet az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügyletnek” lehessen minősíteni, és így az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint az irányelv hatálya alá tartozzon. Ennek az ügyletnek egyrészt vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között kell létrejönnie. Másrészt fizetés ellenében áruk adásvételét vagy szolgáltatások nyújtását kell eredményeznie (2020. július 9-i RL [A késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv] ítélet, C-199/19, EU:C:2020:548, 24. pont).

33 Ami az első feltételt illeti, amelyre a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vonatkozik, meg kell állapítani, hogy a „hatóság” fogalmát a 2011/7 irányelv 2. cikkének 2. pontja úgy határozza meg, mint „a [2004/17] irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és a [2004/18] irányelv 1. cikkének (9) bekezdésében meghatározott bármely ajánlatkérő szerv, függetlenül a szerződés tárgyától vagy értékétől”. Amint az a 2011/7 irányelv (14) preambulumbekezdéséből kitűnik, ezt a fogalommeghatározást az uniós jogszabályok közötti összhang érdekében fogadták el.

34 A 2004/17 és 2004/18 irányelvben foglalt rendelkezések értelmében az ajánlatkérő szerv fogalma a következőket foglalja magában: „az állam, a területi vagy a települési önkormányzat, a közjogi intézmény, továbbá az egy vagy több ilyen szerv, illetve közjogi intézmény által létrehozott társulás”.

35 Az állam fogalma a jogalkotói, végrehajtói és igazságszolgáltatási hatásköröket gyakorló valamennyi szervre kiterjed, és az ajánlatkérő fogalmához hasonlóan tág funkcionális értelmezést igényel (lásd ebben az értelemben: 1998. szeptember 17-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-323/96, EU:C:1998:411, 27. és 28. pont; 2017. október 5-i LitSpecMet ítélet, C-567/15, EU:C:2017:736, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 A 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontjában szereplő „vállalkozás” fogalmát az irányelv 2. cikkének 3. pontja a következőképpen határozza meg: „hatóságnak nem minősülő, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató szervezet, még ha az adott tevékenységet egyetlen személy is végzi”. E meghatározásnak megfelelően az a jogalany, amely az ezen irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett „hatóság” fogalma alá tartozik, önmagában már emiatt nem minősíthető az említett irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében vett „vállalkozásnak”.

37 Önmagában a 2011/7 irányelv 2. cikke 1. pontjának szövegéből azonban nem állapítható meg, hogy az olyan ügylet, amely esetében hatóság a vállalkozás hitelezője, az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma, és következésképpen ezen irányelv hatálya alá tartozik-e. Ilyen feltételek mellett az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően meg kell vizsgálni a rendelkezés szövegkörnyezetét, valamint azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek a rendelkezés részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2020. november 18-i Techbau ítélet, C-299/19, EU:C:2020:937, 38. pont; 2020. július 9-i RL [A késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv] ítélet, C-199/19, EU:C:2020:548, 27. pont).

38 A 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontjával kapcsolatban az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok biztosítják, hogy azon kereskedelmi ügyletekben, amelyekben az adós egy hatóság, a (3), (4) vagy (6) bekezdésben meghatározott időtartam lejártakor a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult a törvényes késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az [a) és b) pontban meghatározott] feltételek”. Ebből az következik, hogy a 4. cikk csak arra a helyzetre alkalmazandó, amikor a hatóság a vállalkozás adósa.

39 Másfelől hangsúlyozni kell, hogy a 2011/7 irányelv 3. cikke csak a vállalkozások közötti ügyletekre vonatkozik. Márpedig, amint az a jelen ítélet 36. pontjából is kitűnik, a vállalkozás irányelvben szereplő fogalma kifejezetten kizárja, hogy az irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett hatóság, mint a vállalkozás hitelezője, a fogalom hatálya alá tartozzon.

40 Így a 2011/7 irányelv 2. cikke 2. és 3. pontjának, 3. cikke (1) bekezdésének és 4. cikke (1) bekezdésének együttes értelmezéséből az következik, hogy amennyiben – mint a jelen ügyben is – a hatóság egy vállalkozás hitelezőjének minősül, ez a helyzet nem tartozik az irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá.

41 A 2011/7 irányelv célkitűzéseit illetően meg kell állapítani, hogy 1. cikkének (1) bekezdése szerint ezen irányelvnek – mint tagállami jogszabályok közelítésére irányuló intézkedésnek – célja „a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében, ily módon ösztönözve a vállalkozások, különösen pedig a kkv-k versenyképességét”. E tekintetben az említett irányelv (3) preambulumbekezdése rámutat arra, hogy a késedelmes fizetés hátrányosan érinti a vállalkozások likviditását, valamint versenyképességét és nyereségességét.

42 Ezzel szemben – amint az a 2011/7 irányelv (23) preambulumbekezdéséből is kitűnik – főszabály szerint a hatóságok a vállalkozásokhoz képest biztosabb, kiszámíthatóbb és folyamatosabb bevételekkel rendelkeznek, és előnyösebb feltételek mellett tudnak finanszírozási forrásokhoz

hozzájutni. A vállalkozásokkal ellentétben továbbá kevésbé vannak arra utalva, hogy céljaik elérése érdekében stabil üzleti kapcsolatokat építsenek ki, a vállalkozások számára pedig indokolatlan költségeket okozhat, ha a hatóságok az áruk és szolgáltatások tekintetében hosszú fizetési határidőket tartanak.

43 Tekintettel a hatóságok és a vállalkozások, különösen a kkv-k közötti különbségekre, valamint arra a tényre, hogy – amint arra a 2011/7 irányelv (9) preambulumbekezdése is rámutat – az előbbiek jelentős számú kifizetést teljesítenek az utóbbiak részére, az uniós jogalkotó helyénvalónak tartotta, hogy a 2011/7 irányelv 4. cikkében olyan rendelkezéseket állapítson meg, amelyek kizárólag azokra a vállalkozásokra vonatkoznak, amelyek pénzösszegek hitelezőinek minősülnek olyan hatóságok tekintetében, amelyeknek árukat adtak el vagy szolgáltatásokat nyújtottak, ám nem érintve a vállalkozások tekintetében hitelezőnek minősülő hatóságokat.

44 A 2011/7 irányelvnek a szövegkörnyezetére és az irányelv által elérni kívánt célokra tekintettel értelmezett 2. cikke 1. pontjából tehát az következik, hogy amennyiben az e cikk 2. pontja értelmében vett hatóság egy vállalkozás tekintetében pénzösszeg hitelezőjének minősül, a két jogalany között fennálló jogviszonyok nem tartoznak az e rendelkezés értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá, és ebből következően nem tartoznak az említett irányelv hatálya alá sem.

45 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglaltak szerint az alapeljárás abból ered, hogy a New Media – amely a 2011/7 irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében „vállalkozásnak” minősül, akárcsak az a személy, amelytől az érintett földterület tartós földhasználati jogát megszerezte – késedelmesen fizette meg az államkincstár részére a tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő éves díjat.

46 Mivel azonban az államkincstár, amely a 2011/7 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett „hatóság” fogalma alá tartozik, a New Media vállalkozás által tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő pénzösszegek hitelezője, nem teljesül a 2011/7 irányelvnek a jelen ítélet 44. pontja értelmezett 2. cikke 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügyletnek” minősüléshez szükséges első feltétel. E körülmények között az államkincstár nem jogosult az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt törvényes késedelmi kamatra.

47 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/7 irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem terjed ki arra az esetre, amikor a hatóság tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő díjat szed be egy olyan vállalkozástól, amelynek a hitelezője.

Az első és a harmadik kérdésről

48 Figyelemmel a második kérdésre adott válaszra, az első és a harmadik kérdést nem kell megválaszolni.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem terjed ki arra az esetre, amikor a hatóság tartós földhasználati jog ellenértékeként fizetendő díjat szed be egy olyan vállalkozástól, amelynek a hitelezője.

Aláírások